

Putnu gripa

Publicēts: 12.04.2021.

Putnu gripa ir akūta, ļoti lipīga putnu infekcijas slimība, kas rada bojājumus dažādās orgānu sistēmās un tās klīniskā izpausme atkarīga no ierosinātāja patogenitātes.

Ar putnu gripu slimo vistas, pīles, zosis, tītari, paipalas, pāvi, fazāni un strausi, retāk citas putnu sugas.

Slimības ierosinātājs ir *Orthomyxviridae* ģints *Influenza A* vīruss, kura apvalkā atrodas divi proteīni, hemaglutīlīns (H) un neiraminidāze (N) ar vairākiem apakštipiem. Vispatogēnākie putnu gripas vīrusa apakštipi pieder H5 un H7 variantiem. Vairums apakštipu kombināciju neizraisa saslimšanu, taču atsevišķi apakštipi ir ļoti bīstami un var izraisīt saslimšanu kā putniem tā zīdītājiem, t.sk. cilvēkiem.

Ūdenī vīruss atkarībā no temperatūras var saglabāties vairākas dienas vai nedēļas, fekālijās līdz 3 dienām.

Slimībai izšķir divas formas – zemi patogēna putnu gripa (ZPPG), kas norit ar vispārīgām saslimšanas pazīmēm, kuras ne vienmēr liecina par saslimšanu ar putnu gripu, un augsti patogēna putnu gripa (APPG), kas putnu audzētājiem rada milzīgus zaudējumus, kas saistīti ar putnu likvidēšanu slimības apkarošanas ietvaros.

Vīrusa izplatītāji ir savvaļas putni, sevišķi ūdensputni, kam slimība var noritēt subklīniski – bez raksturīgajām pazīmēm. Mājputni var inficēties nonākot tiešā kontaktā ar inficētajiem putniem vai uzņemot slimības ierosinātāju ar inficētu barību vai ūdeni.

Slimības simptomi ZPPG putniem ir šķaudīšana, acu asarošana, iesnas, depresija un dējības pasliktināšanās. APPG – pēkšņa un strauja slimības norise, nespēks, depresija un atteikšanās no barības, izspūrušas spalvas, drudzis, izmainīta gaita, zilgana ādas krāsa un masveida putnu nobeigšanās.

Slimību uz citām novietnēm var pārnest ar inficētiem putniem, novietnes aprīkojumu, darbarīkiem, iepakojuma materiāliem, barību, darbiniekiem, transportlīdzekļiem utt.

Pārvalde un veterinārais dienests ir izstrādājis putnu gripas apkarošanas plānu, kurā noteikta detalizēta rīcība slimības uzliesmojuma gadījumā.

Kā rīkoties?

Konstatējot kādu no putnu gripas klīniskajām pazīmēm vai vairāku putnu (arī savvaļas) vienlaicīgu nobeigšanos, novietnes īpašniekam nekavējoties jāziņo praktizējošam veterinārārstam vai attiecīgās Pārvaldes un veterinārā dienesta pārvaldes veterinārajam inspektoram.

Informācija par epizootisko situāciju:

Putnu gripas uzliesmojumi Latvijā

Putnu gripas uzliesmojumi Eiropā

Mājputnu turētājiem

<https://www.pvd.gov.lv/lv/putnu-gripa-0>